

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 495/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Trebišov č. k. 3 T 58/2023 z 22. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia bližšie neidentifikovaných práv rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 58/2023 z 22. júna 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).
2. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti napadnutý rozsudok nepriložil, ústavný súd sa však s jeho obsahom oboznámil v nadväznosti na súčinnosť poskytnutú zo strany okresného súdu. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľ bol uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, že čo mu okresný súd uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a uložil mu ochranný dohľad v trvaní jedného roka, ako aj povinnosť nahradiť poškodenému spôsobenú škodu vo výške troch eur. Z napadnutého rozsudku okresného súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľ a prokurátor sa po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní vzdali práva podať proti nemu odvolanie v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku, v nadväznosti na čo neobsahuje jeho písomné vyhotovenie odôvodnenie.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že pod hrozbou vysokého trestu na neho bol od prvotných úkonov orgánov činných v trestnom konaní vyvíjaný nátlak na to, aby sa priznal. Advokát mu bol ustanovený „až vo väzbe“. Uvádza, že je negramotný, v nadväznosti na čo namieta, že mu neboli čítané žiadne zápisnice, obžaloba ani výpovede svedkov. Obhajca nebral do úvahy jeho návrhy a neodvolal sa proti napadnutému rozsudku, hoci „*bolo nelogické neodvolať sa*“, keďže sa nepriznal k lúpeži. Tvrdí, že obhajca argumentoval, že by v prípade odvolania dostal podstatne vyšší trest. Konštatuje, že nikto nebral jeho negramotnosť do úvahy.

4. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie bližšie neidentifikovaných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktorým bol odsúdený zo spáchania trestných činov (zločinu lúpeže a prečinu krádeže).

III.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu:

6. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv vyplývajúcich z ústavy a práv, ktoré sú zakotvené v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu. Táto úloha predstavuje úlohu každého orgánu verejnej moci v rámci jemu zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré participujú na ochrane ústavnosti (m. m. IV. ÚS 594/2021).

7. Ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok okresného súdu je rozhodnutím súdu prvého stupňa v trestnom konaní. Proti rozsudku má obžalovaný právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, pričom následne poskytuje ochranu jeho základným právam a slobodám odvolací súd. Podľa obsahu predmetného rozsudku okresného súdu sa sťažovateľ vzdal odvolania, čo mu síce Trestný poriadok v § 312 ods. 1 výslovne umožňuje, z pohľadu predbežného prerokovania sťažovateľovho návrhu na začatie konania na ústavnom súde však takýto procesný úkon má za následok splnenie hypotézy § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

8. Sťažovateľ vzdaním sa odvolania zbavil možnosti splniť podmienku prípustnosti svojej ústavnej sťažnosti. Preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

9. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovел (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu